

Dr Hanna Hamer

ORCID 0000-0001-7877-9024

Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku

Wydział Nauk Społecznych

Katedra Psychologii

**MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA:
BETWEEN NARCISSISM AND ENTITLEMENT:
SELF-ENHANCEMENT
IN A CROSS-CULTURAL PERSPECTIVE,
UNIWERSYTET KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO W WARSZAWIE,
Warszawa, 4-6 kwietnia 2018**

Self-enhancement oznacza poczucie, że jest się „lepszym” od innych. Wyniki wielu badań międzykulturowych prezentowanych podczas tej Konferencji pokazują, że często – zwłaszcza przy zbyt niskiej lub inaczej zaburzonej samoocenie – to poczucie wyradza się w narcyzm, prowadzący do negatywnego stereotypizowania innych ludzi oraz do ksenofobii i uprzedzeń. Stąd tylko krok do otwartej mowy nienawiści, szowinizmu (demonstrowanej pogardy i ataków fizycznych), krzywdzącej, ostrej dyskryminacji. Jednakże w wielu badaniach zarówno z kultury Wschodu, jak i Zachodu pokazano, że *self-enhancement* może dawać – szczególnie ludziom dbającym o rozwój otwartości, tolerancji i empatii – zdrowe poczucie własnej wartości, rozbudowaną tożsamość społeczną i utrwalać poczucie zakorzenienia w danej kulturze: nie przeciw ludziom, ale z chęcią pogłębiania jedności i wspólnoty. To zdrowe *self-enhancement* prowokuje do solidarności z innymi ludźmi

i uważnego, troskliwego, nie ideologicznego spojrzenia na świat, owocującego nastawieniem prospołecznym.

Część badań poświęcono tzw. transgresji, czyli rozwojowi pojmowanemu jako ciąg stawianych sobie wyzwań na drodze do pokonywania własnych słabości, w tym uprzedzeń. Inna część uzyskanych wyników dotyczyła drogi wspierania socjalizacji dzieci do wielokulturowego społeczeństwa, m.in. poprzez naukę różnych kompetencji społecznych i współpracy z tymi, którzy się od nas różnią na wiele sposobów.

Autorka skupiła się na prezentacji wyników międzynarodowego badania sześciorga autorów w trzech krajach (finansowanego m.in. z grantu Katarzyny Hamer den Heyer), dotyczącego predyktorów szerokich socjalnych identyfikacji, wykraczających poza rodzinę, przyjaciół i sąsiadów. Projekt „Identification with all humanity and prosocial activities toward people from different countries – a study in Poland, Chile and the US” był realizowany przez: K. Hamer den Heyer, H. Hamer, A. Włodarczyk, P. Gasparski, M. Łuzniak-Piecha, Sam McFarland).

Okazało się, że wyniki IWAH (*Identification with all Humanity*) – skali do pomiaru tzw. „identyfikacji z ludzkością” – są takie same w Polsce, USA i w Chile, a mianowicie: empatia i otwartość na doświadczenia pozytywnie korelują z chęcią udziału w poniżej opisanych trzech działaniach prospołecznych na rzecz ludzi z innych narodów i kultur, natomiast etnocentryzm i autorytaryzm koreluje negatywnie. Zależności zatem są uniwersalne bez względu na przynależność narodową. Próba osób badanych była reprezentatywna i liczyła 855 osób.

Gotowość do zachowań prospołecznych zarówno w Polsce, w USA, jak i Chile badano za pomocą następującej ankiety:

1) Organizacja praw człowieka „Wsparcie dla praw człowieka na całym świecie” przygotowuje petycję do firm odzieżowych przeciwko używaniu przez nich pracy niewolniczej pracowników z krajów rozwijających się w procesie szycia ubrań. Organizowana będzie zbiórka podpisów w tej sprawie i potrzebna będzie pomoc wolontariuszy. Petycja będzie wysłana do kilku firm odzieżowych. Zbiórka podpisów może odbywać się w dowolnym miejscu, np. w Twojej okolicy, na Uczelni, przed centrum handlo-

wym, a nawet po prostu wśród znajomych. Czy wzięłbyś/wzięłabyś udział w tej akcji zbierania podpisów?

- 1 – zupełnie nie
- 2 – raczej nie
- 3 – nie wiem
- 4 – raczej tak
- 5 – zdecydowanie tak

2) Z powodu wojen i konfliktów w różnych częściach świata napływa do naszego kraju coraz więcej uchodźców. Lokalne centrum pomocy uchodźcom potrzebuje wolontariuszy do pomocy w różnych rodzajach spraw, organizacyjnych i praktycznych. Każda pomoc się przyda! Czy wzięłbyś/wzięłabyś udział w akcji pomocy dla tej organizacji?

- 1 – zupełnie nie
- 2 – raczej nie
- 3 – nie wiem
- 4 – raczej tak
- 5 – zdecydowanie tak

3) Organizacja ta prowadzi także warsztaty dla uczniów szkół, dotyczące tolerancji dla różnych kultur. Czy pomógłbyś/pomogłabyś w przeprowadzeniu takich warsztatów?

- 1 – zupełnie nie
- 2 – raczej nie
- 3 – nie wiem
- 4 – raczej tak
- 5 – zdecydowanie tak

Podczas całej Konferencji starannie przestrzegano 15-minutowego czasu poszczególnych wystąpień, równocześnie zachęcając do dyskusji (były burzliwe) i nie ograniczając czasu dyskusantom. Uczestnicy Konferencji ocenili jej poziom merytoryczny jako bardzo wysoki.